

HORATIUS ROZMĚRY

Daktylský hexametř – Sermones, Epistulae

CARMINA

DAKTYLSKÉ systémy:

Alkmánova strofa – I,7.28 – *nečetli jsme* (Laudabunt alii, Tu maris et terrae)
dakt. hexametř + katalektická dakt. tetrapodie

I. Archilochova strofa IV,7 Diffugere nives (jen, jinde u Hor. není)
dakt. hexametř + katal. dakt. tripodie

II. Archilochova strofa jen I,4 Solvitur acris hiems (jen, jinde u Hor. není)
Archilochův verš (Archilochius), tj. kombinace daktylského a trochejského metra:
Dakt. tetrapodie akatal. a troch. tripodie akatal. + iamb. trimetr katal.

Logaoedické (smíšené) TROCHEJSKÉ (daktylotrochejské, SESTUPNÉ) řady

Definice: logaoedická řada sestupná o 2-5 težích s dvojslabičnou arzí na 1,2,3. místě (akatal., ve složených cerších a strofách většinou katal.)

2 teze – adónský verš

3 teze – ferekratej

4 teze – glykonej

5 tezí – sappický hendekasyllabus

Pro strofický systém je výchozím

A: Menší asklepiad, tj. ferekratej II. katal. + fer. I. katal.

(- větší asklepiad = menší asklepiad proložen uprostřed choriambem)

I. Asklepiova strofa – I,1 Maecenas atavis + III,30 Exegi monumentum
(pokud to považujeme za strofickou a nikoli stichickou skladbu, což bych tak neviděla, je to 4x menší asklepiad)
(*dále IV,8*)

II. Asklepiova strofa – I,6 Scriberis Vario + IV,5 Divis orte bonis
3x menší asklepiad, 1x glykonej II. katal.
(*dále: I,15.24.33; II,12; III,10.16; IV,12*)

III. Asklepiova strofa – I, 14 O navis + IV, 13 O fons Bandusiae
2x menší asklepiad, ferek. II. akatal. + glyk. II. kat.
(*dále: I,5.21.23; III,7.13*)

IV. Asklepiova strofa – III, 9 Donec gratus eram + I,3 Sic te diva potens
(Glyk. II. katal. + menší asklepiad)
(*dále: I,3.13.19.36; III,15.19.24.25.28; IV,1.3*)

V. Asklepiova strofa – I,11 Tu ne quaesieris
Je to stichicky větší asklepiad (event. strofa po 4 větších asklep.)
(*dále: I,18; IV,10*)

B: Sappfický hendekasyllabus

Sestupná logaoedická řada akatalektická s dvojslabičnou arzí na 3. místě (také **menší sappfický verš**).

Sappfická strofa – 3x menší sappfický verš + 1x adónský verš.

Užita u Hor. 26x: **I,2.10.** 12. 20.**22.30.32.38**; II,2.4.6.8.**10.16**; III,**8,11,14,18,20,22,27**;
IV,2.6,11, **Carmen saeculare.**

větší sappf. verš: menší sappfický, do nějž je po druhé stopě vložen choriamb.

Tvoří **větší sappfickou strofu:** ferekr. I. akatal. + větší sappf. verš, jen **I,8** Lydia, dic per omnes

Logaoedická IAMBICKÁ (VZESTUPNÁ) řada

Alkajský hendekasyllabus

Definice: logaoedická řada vzestupná akatalektická o pěti tezích s dvojslabičnou arzí ve čtvrté stopě

Alkajská strofa:

2x alkajský hendekasyllabus, 1x alk. ennasyllabus, 1x alk. dekasyllabus

Definice:

Alk. ennasyllabus: iambická pentapodie katalektická (není logaoedická)

Alk. dekasyllabus: patří k sestupným (trochejským) logaoedickým metrumům!!! Můžeme jej definovat jako zdvojený adónský verš (2x daktyl, 2x trochej)

Strofa užita u Hor. 37x: **I,9** (Vides, ut alta).16.17.26.27.29.31.**34** (Parcus deorum).35.**37** (Nunc est bibendum); II,1.**3** (Aequam memento),5,7,9,11,13,**14** (Eheu, fugaces),15,17,19,20;
III,1(Odi profanum vulgus).**2** (Angustam, amice, pauperiem pati).**3** (Iustum et tenacem).
4.5.6.17.21.23.26.29; IV. 4.9.14.15.

IAMBI

Epod. 1-10: iambický trimetr, tj. hexapodie + iamb. dimetr, tj. tetrapodie (např. 2: *Beatus ille, qui procul negotiis / ut prisca gens mortalium*) – nejčtenější 2 a7

Epod. 11: iamb. trimetr + elegiambus (elegiambus: katalektická dakt. tripodie + iamb. dimetr(tetrapodie): *Petti, nihil me sicut antea iuvat / scribere versiculos Amore percussum gravi*

Epod. 12 (daktylská): dakt. hexametr + dakt. tetrametr: *Quid tibi vis, mulier, nigris dignissima, barris? / munera quid mihi quidve tabellas*

Epod. 13: dakt. hexametr + iambelegus (iambelegus: opačně než elegiambus, tedy jamb. dimetr + katal. dakt. tripodie): *Horrida tempestas caelum contraxit et imbres / nivesque deducunt Iovem: nunc mare nunc silvae)*

Epod. 14,15: dakt. hexametr + iamb. dimetr: *Nox erat et caelo fulgebat luna sereno / inter minora sidera*

Epod. 16: dakt. hexametr + iamb. hexapodie (pythiambus): *Altera iam teritur bellis civilibus aetas, / suis et ipsa Roma viribus ruit.*

Epod. 17: iamb. trimetr: *Iam iam efficaci do manus scientiae / supplex et oro regna per Proserpinae*